

2023 - 2028

Skólanámskrá Barnaborgar

Leikskólinn Barnaborg
ÞINGEYJARSVEIT

Efnisyfirlit

Inngangur	2
Hugmyndafræði Barnaborgar	3
Lýðræði í leikskólanum	4
Leikurinn.....	5
Jákvæður agi	6
Námssvið leikskólans	7
Sköpun og menning	7
Læsi og samskipti.....	8
Heilbrigði og vellíðan.....	10
Sjálfbærni og vísindi.....	11
Að skilja hvernig nám á sér stað.....	13
Samvinna við grunnskóla.....	14
Foreldrafélag Barnaborgar	14
Leikskólastarfið metið	15
Matsáætlun til fimm ára.....	15
Dæmi um áætlun fyrir matspátt	16
Heimildir	17

Inngangur

Samkvæmt *Aðalnámskrá leikskóla 2011* skal leikskólinn vera lærdómssamfélag þar sem starfsfólk, foreldrar og börn læra hvert af öðru og skólastarfið er í stöðugri þróun (Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2011, bls. 52- 53). Námskrár þurfa að vera lifandi og taka breytingum í takt við hið lifandi starf skóla (Edwards, Gandini og Forman, 2012).

Skólastarfið mótast af aldri og samsetningu barnahópsins og misfjölmennum árgöngum. Skólanámskrá Barnaborgar byggist á meginnáms sviðum leikskólans eins og þau eru skilgreind í *Aðalnámskrá leikskóla 2011*. Þau náms svið byggja á lögum um leikskóla og grunnþáttum menntunar sem menntayfirvöld hafa sett og skilgreint. Við gerð skólanámskrár var leitast við að greina sérkenni leikskólans Barnaborgar, námsumhverfi barnanna og vinnuaðferðir starfsfólksins.

Námskráin er ætluð til að setja raunhæf markmið, framkvæmda- og matsleiðir fyrir leikskólastarfið. Hún kveður á um vinnulag sem og viðhorf til barna, þroska þeirra og náms.

Einkunnarorð Barnaborgar eru: **Gleði – virðing -ábyrgð.**

Hugmyndafræði Barnaborgar

Hugmyndafræðilegur grunnur leikskólastarfsins eru kenningar margra fræðimanna sem hafa mótað leikskólastarf víða um heim. Þræði frá þeim má finna í aðalnámskrá og lögum um leikskóla. Kenningar einstakra fræðimanna veita hins vegar skarpari sýn í starfinu og eru rök fyrir því hvers vegna hlutirnir eru framkvæmdir á ákveðinn máta. Rússneski fræðimaðurinn Lev Vygotsky taldi nám vera félagslega athöfn þar sem börn læra stöðugt hvert af öðru og fullorðnum í kringum sig. Hann benti á hvernig tungumálið og leikurinn fléttast saman, þar sem hvort styður við annað. Hann taldi jafnframt að flóknari hugsun væri mjög háð tungumálinu (Mooney, 2013, MacNaughton og Williams, 2009).

Sérhvert barn er einstakt um leið og það lifir í ákveðnum samskiptum og samhengi við umheiminn. Heildstætt skólastarf miðar að því að styðja við þroska barna á heildstæðan hátt (Wagner, 2009). Margt konar áhrif móta þroska barns og til að skilja það þarf að fá heildstæða mynd af því fremur en að búa niður þroskafætti í afmarkaða hluta. Þetta grundvallaratriði styður við áherslu á leik barna sem leið til náms og athuganir kennara á börnum í leik. Í leik hefur barnið tækifæri til að prófa reynslu sína

og tengja við nýja og þroskast á heildstæðan máta (Cooper, 2009).

Maria Montessori var ítölsk fræðakona og áhrif hennar á leikskólastarf má finna víða. Montessori taldi grundvallaratriði í kennslu vera skilning og þekkingu á börnum og lagði mikla áherslu á athuganir kennara á leik barnanna. Dagskipulagið þarf að vera sveigjanlegt og mótast af þörfum og getu barnanna. Montessori taldi að skynjun barnanna væri mikil uppspretta náms og lagði því ríka áherslu á að börn hafi sjónræna og heyrnræna örvun, finni mismunandi lykt og áferð (Mooney, 2013).

Samkvæmt kenningum

fræðamannsins Johns Dewey (2000 [1933]) er merkingarsköpun nátengd reynslu hvers einstaklings. Heimur barnsins vikkar stöðugt og hugsanatengsl myndast milli reynslu þess og því sem fjær stendur í heiminum. Dewey benti líka á að menntun hefur gildi í sjálfri sér

og núinu; nám er ekki eingöngu undirbúningur fyrir framtíðina heldur hluti þess að lifa (Mooney, 2013).

Líkt og Montessori taldi Dewey mikilvægt fyrir kennara að kynna sér hug og reynslu barnanna. Hann taldi ígrundaðan undirbúning og skipulagningu kennara mjög mikilvæga. Á sama tíma lagði hann mikla áherslu á getu kennara til að greina þekkingu og viðbrögð barna og grípa spurningar barna eða ófyrirséðar uppákomur og nýta þær til náms (Dewey, 2000 [1933]).

Lýðræði í leikskólanum

Bent hefur verið á að lýðræðislegt skólastarf er afurð lýðræðislegrar hugsunar um leið og það styrkir slíka hugsun. Einn hornsteinnur þess er stöðug þróun skólanámskrár með tilliti til menningar, áhuga og virkni barnanna. Stefnan um jákvæðan aga styður einnig við lýðræðislegt skólastarf þar sem lítið er á börnin sem samverkamenn starfsfólks og foreldra um góðan leikskóla. Í kenningum John Dewey um lýðræðislegt skólastarf er ekki um að

ræða áherslu á meirihlutavald og skyndiáhuga, heldur á samveruform sem byggir á jafnræði allra. (Guðrún Alda Harðardóttur og Baldur Kristjánsson, 2013).

Montessori lagði áherslu á getu barnanna, sjálfstæði og virkni í skólastarfinu. Þar

er samhljómur með henni og ítalska skólamaninum Loris Malaguzzi. Hann lagði mikið til hugmynda okkar um lýðræðislegt skólastarf. Samkvæmt honum eiga kennarar að líta á börnin jákvæðum augum, þau búa öll yfir forvitni, áhuga og getu til að læra af umhverfinu og samfélaginu. Jafnframt hafa þau getu og rétt til að taka þátt í samfélaginu og móta það sem virkir borgarar. Lýðræðislegt skólasamfélag byggist á mannkostum, viðhorfum og gildum fremur en meirihlutavaldi og þarf að einkennast af virðingu, jafnvægi og virkni allra, bæði fullorðinna og barna (Guðrún Alda Harðardóttur

og Baldur Kristjánsson, 2013). Grunnstoðir lýðræðis eru mannkostir líkt og mannvirðing, sanngirni og siðvit, ásamt víðsýni, fróðleiksfýsn og ábyrgðarkennd. Í Barnaborg skulu börnin fá tækifæri til að þroska með sér slíka mannkosti um leið og þessi gildi skulu einkenna alla vinnu starfsfólksins.

Leikurinn

Leikur barna hefur gildi í sjálfum sér, um leið og hann er megin náms- og þroskaleið þeirra. Sjálfsprottinn leikur er hið eðlilega tjáningarform barna og mikill gleðigjafi. Í leik geta börn notið bæði hvíldar og útrásar. Dagskipulag Barnaborgar skal skapa öryggi, gott svigrúm fyrir leik barnanna og námstækifæri sem skapast hverju sinni. Börnin eiga að fá tíma, pláss og næði til að sökkva sér niður í leik. Rannsóknir sýna einnig að of þéttskipað dagskipulag hefur hamlandi áhrif á virka þátttöku barna í leikskólastarfi (Guðrún Alda Harðardóttir og Baldur Kristjánsson, 2013).

Til þess að glæða leikinn lífi þurfa börn fjölbreytta upplifun úr náttúru, umhverfi og samskiptum. Af þeirri reynslu skapast þekking, athafnir, leikni og nýjar tilfinningar. Stundum þarf að hlúa að leiknum svo öll börnin geti notið sín en inngrip og áhrif starfsfólks og kennara á leik barnanna þarf að ígrunda vel (Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold, 2018, Beckett, 2019).

Leikurinn er grundvallaratriði í starfinu. Með því að virða leikinn, skoða hann, þekkja og vera þátttakandi í honum fær kennari góða mynd af getu og þroska hvers barns, stöðu þess í barnahópnum og samskiptum barnanna. Reynsla og þekking

kennara gerir honum kleift að lesa tilfinningar og líðan barns með því að fylgjast með leik þess.

Hlutverk kennara og starfsfólks er að hlúa vel að samskiptum barna og kennara og samskiptum barnanna innbyrðis. Kennarar eru meðvitaðir um gildi leiksins og mikilvægi þess að vera til staðar ef á þarf að halda, til að styðja leikinn eða grípa inn í ef þörf krefur.

Jákvæður agi

Í Barnaborg nýtum við agastefnu sem kallast „Jákvæður agi“ (Positive discipline). Stefnan byggir á svokölluðum sjálfstjórnarkenningum, sem fela það í sér að horft er á orsakir hegðunar, fremur en að reyna að breyta hegðuninni með umbun og refsingu. Hugmyndafræðin gengur út á að móta skólabrag sem einkennist af umhyggju og byggist á gagnkvæmri virðingu, reisn, vinsemd og festu. Lögð er áhersla á kennslu, skilning, hvatningu, jákvæð samskipti og gott samband milli heimila og leikskóla. Starfsmenn vinna saman að því að finna lausnir á vandamálum sem upp koma. Jákvæður agi gefur börnunum sjálfum jafnframt tækifæri til að efla með sér færni í að finna lausnir og setja sér mörk í samvinnu við fullorðna. Börn verða ábyrgðarfull ef þau fá tækifæri til að þroska félagsfærni sína í gegnum lífsleikni þar sem virðing, góðvild og festa er höfð að leiðarljósi. Með aðferðum Jákvæðs aga viljum við þannig styðja nemendur í að tileinka sér ákveðin viðhorf og hæfni, sem kemur til með að styrkja þá sem einstaklinga og auðvelda þeim að takast á við verkefni daglegs lífs.

Námssvið leikskólans

Sköpun og menning

Við lítum á sköpun, rannsókn og leit að lausnum sem nátengd ferli. Í lífi og starfi þurfa allir á færni til sköpunar að halda (Lena Sólveig Valgarðsdóttir og Svanborg R. Jónsdóttir). Í aðalnámskrá (2011, bls. 45) er lögð áhersla á að leikskólastarf skapi rými fyrir sköpunarferli og fagurfræðilega tjáningu barna. Menning er órjúfanlegur hluti leikskólastarfs og menning barnanna á að móta menningu leikskólans.

Markmið Barnaborgar:

- ❖ Að börnin skapi, njóti sköpunarferlis og finni fyrir stolti yfir verkum sínum.
- ❖ Að leikskólastarfið miði að því að örva hugsun barnanna og gefi þeim tækifæri til að kynnst bæði eigin hugmyndum, tilfinningum og menningu sem og annarra.
- ❖ Að börnin myndi æ flóknari og víðtækari tengsl milli þess sem stendur þeim næst og því sem fjær er í heiminum.
- ❖ Að börnin eflist í lausnaleit.
- ❖ Að börnin séu virkir þátttakendur í skólastarfinu.

Leiðir Barnaborgar:

- ❖ Bókakostur leikskólans skal vera vandaður og fjölbreyttur þar sem bæði er efni sem miðlar íslenskum menningararfi og frásögnum úr öðrum menningarheimum. Gott samstarf er milli Barnaborgar og skólabókasafns Þingeyjarskóla sem reglulega lánar leikskólanum fjölbreyttar og vandaðar barnabækur.
- ❖ Leikföng skulu endurspeglar fjölbreytileika. Starfsfólk leitast við að ræða og draga í efa staðalímyndir um t.d. "stelpudót" og strákadót" og benda á fyrirmyndir sem vega upp á móti hefðbundnum kynjahlutverkum.
- ❖ Tónlist úr öllum heimshornum hljómar í leikskólanum.
- ❖ Unnið er með takta, dans og hreyfingar með sönglögum og börnin fá að spreyta sig við hristur og ásláttarhljóðfæri svo sem tréspil.

- ❖ Tónlistarkennari við Þingeyjarskóla sér vikulega um tónlistartíma.
- ❖ Börnin fá tíma til skapa úr ýmis konar efnivið þar sem áhersla er lögð á ferlið ekki síður en lokaásýnd sköpunarverksins.
- ❖ Börnin fá tíma og rými til að sökkva sér niður í leik með opinn efnivið. Opinn efniviður er efni eða hlutur sem hefur ekki fyrir fram ákveðið hlutverk eða útkomu.
- ❖ Börn og starfsfólk leyfa ímyndunaraflinu að njóta sín í samræðum og leik.
- ❖ Starfsfólk spyr opinna spurninga og gerir sér far um að ræða við börnin og kynnst reynslu þeirra, áhuga og menningu.
- ❖ Hugmyndir, áhugi og reynsla barnanna eru nýtt sem viðfangsefni og uppspretta sköpunar og þekkingarleitar.

Læsi og samskipti

Börn eru félagsverur og í gefandi samskiptum eykst félagsfærni og sjálfsmynd styrkist. Læsi í víðum skilningi þess orðs er mikilvægur þáttur samskipta og þegar rætt er um læsi í leikskóla er átt við þekkingu, hæfni og leikni barna til að lesa í umhverfi sitt og tjá sig á fjölbreyttan hátt (Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2011, bls. 42).

Markmið Barnaborgar:

- ❖ Að stuðla að og styðja við máltöku og málþroska barnanna.
- ❖ Að efla með börnunum skilning á öðrum einstaklingum og umhverfi sínu.

- ❖ Að efla með börnunum færni í samskiptum og trú á eigin getu til að leysa úr togstreitu.
- ❖ Að börnin heyri vandað og blæbrigðaríkt mál og auki stöðugt málskilning og orðaforða sinn.

Leiðir Barnaborgar:

- ❖ Við setjum orð á viðfangsefni dagsins, hluti sem börnin fást við, athafnir, myndir bóka, tilfinningar og fleira.
- ❖ Við lesum á hverjum degi fyrir börnin í litlum hópum og ræðum um efni bókanna.
- ❖ Þulur og ljóð eru hluti af því sem börnin heyra og vinna með.
- ❖ Börnin fá tækifæri til að búa til og flytja eigin sögur.
- ❖ Markviss vinna með gagnreynt málörvunarefni fer fram á skipulegan hátt.
- ❖ Bókstafir og orð eru sýnileg á veggjum og aðgengileg sem leikefniviður. Kennarar og starfsfólk vinna á þann hátt að börnin kynnst því að rituð tákni hafi þýðingu, að lesið og skrifað sé í ákveðna átt, atkvæðum orða, hljómfalli og málhjóðum.
- ❖ Málþættir málþroskaskimunnar Tras og heildarniðurstöður eru nýttar til að skipuleggja leikskólastarfið, bæði dagleg samskipti og viðfangsefni í samverustundum, t.d. vinna með rím.
- ❖ Börnin hafa svigrúm til að spreyta sig í mannlegum samskiptum án þess að starfsfólk grípi of snemma inn í. Starfsfólk fylgist með, leggur til lausnir og orð ef á þarf að halda.
- ❖ Starfsfólk nýtir sér starfsaðferðir agastefnunnar *Jákvæður agi*.

Heilbrigði og vellíðan

Samkvæmt aðalnámskrá skulu börn í leikskóla læra um og tileinka sér heilbrigða lífshætti, gott mataræði, hreyfingu, hvíld og hreinlæti. Undir námssviðinu *heilbrigði og vellíðan* er jafnframt lögð áhersla á náin og góð tengsl barna og umhyggjusemi í leikskólastarfinu

öllu (Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2011, bls. 43).

Markmið Barnaborgar:

❖ Að leikskólastarfið stuðli að heilbrigði og vellíðan barnanna þar sem lítið er á andlega og líkamlega heilsu sem samofna heild.

Leiðir Barnaborgar:

❖ Börn og fullorðnir í leikskólanum eru samstarfsmenn um góðan leikskóla þar sem geta og áhugi barnanna til að taka þátt í leikskólastarfinu er virt.

❖ Matur sem boðið er uppá í

leikskólanum skal vera hollur, fjölbreyttur og bragðgóður.

- ❖ Börnin eru hvött til að smakka allan mat. Við ræðum hvað maturinn gerir líkamanum gott, hvenær við erum södd og hvað við þurfum mikinn mat á diskana.
- ❖ Útivistarsvæði leikskólans er vel nýtt, bæði leikskólalóðin og svæðið í kring og börnin hvött til að leika sér og hreyfa sig.
- ❖ Starfsfólk leggur sig fram um að tengjast hverju barni með því að sýna því hlýju, virðingu, áhuga og skilning.
- ❖ Lögð er áhersla á virka hlustun m.a. með því að setja orð á tilfinningar sem börnin sýna og athafnir þeirra.
- ❖ Starfsfólk er vakandi fyrir allri tjáningu barnanna, t.d. merkjum um vanlíðan, og bregst við í samvinnu við foreldra, eftir umræður og ígrundun.

- ❖ Reglulega er boðið upp á íþróttatíma í sal fyrir börnin. Íþróttatímar skulu nýttir til að efla hreyfifærni með áherslu á leikgleði.
- ❖ Við syngjum lög um líkamann og heiti líkamsparta og hreyfum okkur í takt. Þannig aukum við skynjun og skilning barnanna á eigin líkama og annarra.
- ❖ Dagskipulag leikskólans skal vera sveigjanlegt og tryggja um leið rúttinu og stuðla að öryggiskennnd barnanna. Umhverfi leikskólans er skipulagt þannig að börnin hafi öruggt, aðlaðandi og örvandi *athafnarými* og stutt skal við *atbeina* barnanna. Í því felst að börnin fá að taka þátt í ákvarðanatöku um hvar þau leika og með hvað. Það stuðlar að því að börnin ná að sökkva sér niður í leik, sem aftur stuðlar að vellíðan þeirra (Lena Sólborg Valgarðsdóttir og Svanborg R. Jónsdóttir, 2016).
- ❖ Öll börnin fara í hvíld a.m.k. einu sinni á dag.

Sjálfbærni og vísindi

Viðfangsefni sem tengjast sjálfbærni í menntun eru víðfeðm. Þekking bæði á náttúrunni og samfélaginu stuðla að skilningi á sjálfbærri þróun. Einnig þurfa börn að læra að takast á við ágreiningsefni, skoða þau frá öllum sjónarhornum og leita lausna. Vísindamenntun ungra barna felur m.a. í sér að kynnt eru hugtök vísinda og vísindaleg aðferð, þar sem spurt er spurninga og tilgátur rannsakaðar (Elín Guðrún Pálsdóttir og Kristín Norðdahl, 2016). Í aðalnámskrá leikskóla (2011, bls. 45) segir m.a. um sjálfbærni og vísindi að leikskólastarf skuli styðja við fróðleiksporsta barna, fylgjast með áhuga og námshneigðum þeirra og kynna ný viðfangsefni sem tengjast sjálfbærni og vísindum.

Markmið Barnaborgar:

- ❖ Að börnin rannsaki heiminn og auki stöðugt getu til að skynja, hugsa um, ræða um og skilja það sem þau upplifa.
- ❖ Að börnin hafi tækifæri til að mynda tengsl milli þess sem þau upplifa heima, í umhverfi skólans og viðfangsefnum innandyra. Í þessu felst að nærumhverfi

leikskólans, heimili barnanna og náttúran eru nýtt sem uppspretta umræðna, sköpunar og rannsókna.

- ❖ Að börnin velti vöngum yfir breytingum í náttúrunni og lífverum sem þau komast í tæri við.
- ❖ Að börnin auki stöðugt talnaskilning sinn og þekkingu á lögun, áferð og lit fyrirbæra.
- ❖ Að börnin læri að ganga af virðingu um umhverfi sitt, leikskólahúsnæðið, útileiksvæðið og náttúruna.
- ❖ Að leggja grunn að vísindalegum vinnubrögðum, þ.e. að velta vöngum, spyrja spurninga, gera tilgátur og tilraunir og jafnvel komast að niðurstöðu.

Leiðir Barnaborgar:

- ❖ Í listasmiðju, samverustundum og þemavinnu er unnið með það sem fyrir augu barnanna ber, til dæmis farfugla að vori og litadýrð að hausti.
- ❖ Kennarar nýta árstíðaskipti til að benda börnunum á breytingar í náttúrunni, leggja inn lög um vor, haust, vetur og sumar.
- ❖ Við skoðum landslagið í kring, skýin og veltum fyrir okkur veðrinu.
- ❖ Við fylgjumst með fuglum og lesum, syngjum og ræðum um þá.
- ❖ Við skoðum skordýr með smásjá.
- ❖ Við tölum og lærum um landbúnað, húsdýrin og tækin sem bændurnir í kringum okkur nota.
- ❖ Við skoðum brum, laufblöð, fölnuð laufblöð, hélu á stráum og fleira sem við sjáum úti.
- ❖ Við leikum okkur með skuggamyndir.
- ❖ Orð um áferð, form og breytingar eru lögð inn við hvert tækifæri. T.d. blautur, kaldur, harður, mjúkur, þiðna, frjósa, renna, vaxa o.s. fr.
- ❖ Í samræðum barnahóps og kennara miðla börn og kennari þekkingu sinni og reynslu. Virðing er borin fyrir skoðunum allra.

- ❖ Kennarar ýta undir tilgátur og tilraunir barnanna: T.d. Hvað gerist ef þið grafið dýpri holu? Hvað varð um snjóinn?
- ❖ Við leikum með vatn, vatnsrör og skoðum hvert vatnið rennur og hvar lekur.
- ❖ Börnin hafa aðgang að margs konar kubbum og formum til byggja úr og leika með.
- ❖ Við skoðum, ræðum og vinnum með mynstur og form.
- ❖ Við nýtum okkur tölvur og fræðibækur til að finna upplýsingar um það sem við erum að rannsaka.
- ❖ Við lesum bækur um fjölda og andstæður, teljum það sem fyrir augu ber og syngjum lög og förum með þulur um tölurnar.
- ❖ Við syngjum dagalagið og mánaðarlagið, ræðum og ritum hvaða dagur er, rifjum reglulega upp afmælisdaga hvers barns og ræðum um tímann þegar tilefni gefst.

Að skilja hvernig nám á sér stað

Samkvæmt aðalnámskrá eru þroskættir sem leggja skal áherslu á að fylgjast með hjá börnum eftirfarandi:

- Alhliða þroski
- Sjálfstæði
- Áhugasvið
- Þátttaka í leik úti og inni
- Áhugasvið
- Félagsfærni og samkennd
- Frumkvæði og sköpunarkraftur
- Tjáning og samskipti

(Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2011, bls. 47).

Uppeldisfræðilegar skráningar eru til þess ætlaðar að skilja og sýna hvernig nám á sér stað. Þá fylgist kennari með leik barna, skráir hjá sér, tekur og skoðar ljósmyndir og myndskreið úr starfinu. Skráningarnar hjálpa einnig kennara og foreldrum að öðlast skilning á barninu, styrkleikum þess og áhugasviðum.

Við skoðum listaverk barnanna og hvernig þau þróast. Í foreldraviðtölum er rætt við foreldra til að fá heildstæða mynd af hverju barni. Kennarar og starfsfólk ígrunda saman á fundum.

Fylgst er með hvernig börnin takast á við mismunandi viðfangsefni og efnivið til að greina alhliða þroska, frumkvæði, áhugasvið og sköpunarkraft.

Við leggjum áherslu á að vinna að félagsfærni barnanna í samvinnu við foreldra og ræðum við foreldra ef togstreita myndast milli barna. Litið er á foreldra sem mjög mikilvæga samstarfsaðila til að styrkja félagsfærni barns og móta viðhorf þess til annarra barna.

Samvinna við grunnskóla

Samkvæmt aðalnámskrá (Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2011) á skólaganga barna að mynda samfellda heild og flutning úr leikskóla í grunnskóla þarf að vanda. Undir lok leikskólagöngunnar skipuleggjum við í samvinnu með umsjónarkennara 1. bekkjar heimsóknir í grunnskólann. Börnin kynnst heimastofu, íþróttahúsi og frístundasvæði grunnskólabarna.

Samvinna við grunnskólann felur einnig í sér að 1. bekkur kemur í heimsóknir í Barnaborg. Þannig er hlúð að tengslum barnanna og unnið að samfellu náms. Heimsókn í leikskólann býður nemendum 1. bekkjar námsumhverfi sem þau þekkja og eykur samvinnu og skilning grunn- og leikskólakennara á vinnubrögðum hvors skólastigs.

Foreldrafélag Barnaborgar

Við Barnaborg starfar foreldrafélag sem heldur úti hópi á fésbók fyrir foreldra allra barnanna. Þar er hlúð að samskiptum foreldra og tækifæri skapast fyrir alla til að kynnst. Deildarstjóri leikskólans fundar einu sinni á ári með stjórn foreldrafélagsins, sem jafnframt les yfir starfsáætlun leikskólans og námskrá og veitir umsögn.

Foreldrafélagið skipuleggur viðburði fyrir börnin og foreldrahópin til að njóta saman. Einnig skipuleggur foreldrafélagið viðburði í samvinnu við leikskólann og stuðlar þannig að auknum kynnum milli foreldra, starfsfólks og skóla.

Leikskólastarfið metið

Innra mat Barnaborgar skal vera samofið leikskólastarfinu, umbótamiðað og með hagsmuni barnanna að leiðarljósi. Þar er skoðað hvað er vel gert í skólastarfinu og hvað þarf að bæta. Innra matið myndar grunninn að áætlun um umbætur. Í langtímaáætlun um innra matið er skólastarfinu skipt niður í mismunandi þætti til að skoða.

Matsáætlun til fimm ára

Viðfangsefni:	2022 – 2023	2023 - 2024	2024 – 2025	2025 – 2026	2026 - 2027
Stjórnun:					
Stjórnandinn sem faglegur leiðtogi				x	
Stjórnun og daglegur rekstur		x			
Faglegt samstarf					x
Leikskólabróun og starfsbróun			x		
Skólanámskrá, starfsáætlun, áætlanir og verklagsreglur	x				
Uppeldis- og menntastarf:					
Skipulag náms og námsaðstæður	x				
Uppeldi, menntun og starfshættir		x			
Leikur og nám – Lýðræði, jafnrétti og þátttaka barna					x
Námssvið leikskólans				x	
Leikskóli án aðgreiningar – leikskóli fjölbreytileikans		x			
Mat á námi og velferð barna			x		
Leikskólabragur:					
Viðmót og menning				x	
Velferð og líðan barna	x				
Þátttaka foreldra í leikskólastarfi og upplýsingamiðlun					x
Viðhorf foreldra		x			
Mannauður:					
Hlutverk leikskólakennara				x	
Fagmennska starfsfólks			x		
Starfsánægja	x				
Innra mat:					
Framkvæmd			x		
Gagnaöflun og vinnubrögð				x	
Opinber birting og umbætur					x

Í starfsáætlun fyrir hvert starfsár verða skilgreind markmið, viðmið, gagnaöflun, tímarammi og ábyrgðaraðilar fyrir matsþætti þess árs ásamt umbótaætlun út frá innra mati fyrra starfsárs.

Starfsárið 2022 – 2023 er fyrsta árið þar sem unnið er eftir þessari áætlun. Það ár verða þrír starfsmenn leikskólans í matsteymi. Í starfsáætlun fyrir hvert ár eftir það verður útfærð aðkoma foreldra og barna að innra mati leikskólans.

Dæmi um áætlun fyrir matsþátt

	markmið	viðmið	gagnaöflun	tímarammi	ábyrgðaraðilar
Skólanámskrá, starfsáætlun, áætlanir og verklagsreglur	Að námskrá og starfsáætlun Barnaborgar: - stuðli að gæða leikskólastarfi	-Viðmið og vísbendingar fyrir innra og ytra mat á gæðum leikskólastarfs. (2014).	-Gátlistar fylltir út og niðurstöður teknar saman. - Umsögn stjórnar foreldrafélags um skólanámskrá	Farið yfir að hausti 2022 Október 2022	Deildarstjóri og matsteymi Skólastjóri og stjórn foreldrafélags
	- Að áætlanir og námskrá móti og taki mið af leikskólastarfi í Barnaborg	- Gátlistar úr viðmiðum Reykjavíkurborgar			
	-Að tenging starfsfólks við námskrána séu mikil.	-Að námskráin sé "lifandi" og í sífelldri endurskoðun, t.d. m.t.t. menningar og áhugasviðs barnahópsins hverju sinni.	-Umræða og símat á starfsmanna-fundum	Einn fimmtudagur í mánuði yfir starfsárið. Tekið saman úr fundargerðum maí 2023	Matsteymi
	-Að gæða áætlanir og verklagsreglur séu til staðar og virkar. - rýmingaráætlun - gegn einelti - öryggishandbók - verklagsreglur aðlögunar - samstarf við grunnskóla. - móttaka barna af erlendum uppruna/fjölmennung í leikskóla.		-Umræða við börnin um hvað þau vilja læra í leikskólanum.	Tekið saman í maí 2023 Gerð áætlana lokið í des. 2022	deildarstjóri deildarstjóri

Heimildir

- Beckett, T. (2019) Sådán kan pædagoger bedst hjælpe legen på vej. Sótt af: <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/saadan-paedagoger-bedst-hjaelpe-legen-paa-vej>
- Bulkeley, J. (2009). Understanding how babies develop and learn through documenting their learning journeys. Í Fabian, H. og Mould, C. (ritstjórar) *Development and Learning for Very Young Children*, (bls. 23 – 34) Los Angeles: Sage.
- Cooper, P.M. (2009). *The classrooms all young children need: Lessons in teaching from Vivian Paley*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Dagtilbud for boern* (e. dagsett). Danmarks Evaluerings-institut. Sótt af: <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern>
- Dewey. J. (2000 [1933]). *Hugsun og menntun* (Gunnar Ragnarsson þýddi). Reykjavík: Rannsóknarstofnun Kennaraháskóla Íslands.
- Edwards, C., Gandini, L. og Forman, G. (ritstjórar). (2012). *The hundred languages of children : the Reggio Emilia experience in transformation*. Santa Barbara: Praeger.
- Elín Guðrún Pálsdóttir og Kristín Norðdahl. (2016). Að efla leikskólastarf á námssviðinu sjálfbærni og vísindi - samstarfsrannsókn. Í Kristín Karlsdóttir og Anna Magnea Hreinsdóttir (ritstjórar), *Leikum lærum lifum: Náms svið leikskóla og grunnþættir menntunar* (bls. 189 – 223). Garðabær: RannUng og Háskólaútgáfan.
- Guðrún Alda Harðardóttir og Baldur Kristjánsson. (2013). Þátttaka barna í ákvarðanatöku í leikskólastarfi. *Netla – Vef tímarit um uppeldi og menntun: Sér rit 2013 – Fagið og fræðin*.
- Guðrún Alda Harðardóttir og Baldur Kristjánsson. (2013). Þátttaka barna í ákvarðanatöku í leikskólastarfi. *Netla – Vef tímarit um uppeldi og menntun: Sér rit 2013 – Fagið og fræðin*. Menntavísindasvið Háskóla Íslands. Sótt af: http://netla.hi.is/serrit/2013/fagid_og_fraedin/003.pdf
- Kristín Dýrfjörð. (2009, 27. september). *Pegar barn byrjar í leikskóla*. *Mbl.is* sótt af: <http://www.mbl.is/greinasafn/grein/1302120/>
- Lena Sólveig Valgarðsdóttir og Svanborg R. Jónsdóttir. (2016). Leikur og sköpun – samstarfsrannsókn. Í Kristín Karlsdóttir og Anna Magnea Hreinsdóttir (ritstjórar), *Leikum lærum lifum: Náms svið leikskóla og grunnþættir menntunar* (bls. 95 – 122). Garðabær: RannUng og Háskólaútgáfan.
- MacNaughton, G og Williams, G. (2009). *Teaching Young Children: Choices in Theory and Practice*. (2. útg.). Maidenhead: Open University Press.
- Mennta- og menningarmálaráðuneyti. (2014). *Handbók um velferð og öryggi barna í leikskólum*. Sótt af: http://www.samband.is/media/skolamal/Oryggishanbok_leikskola_2014.pdf
- Mennta- og Menningarmálaráðuneytið. (2013). *Þemahefti um námsmat í leikskólum*. Sótt af: <http://vinnuvefur.namskra.is/um/myndefni-a-namskra-is/>
- Mennta- og menningarmálaráðuneyti. (2011). *Aðalnámskrá leikskóla 2011*. Sótt af: <https://www.menntamalaraduneyti.is/utgefid-efni/namskrar/nr/3952>
- Mooney, C.G. (2013) *Theories of childhood. An introduction to Dewey, Montessori, Erikson, Piaget and Vygotsky*. (2. útgáfa). Redleaf Press: St. Paul.

North American Montessori Center. (2007). The First Plane of Development: Birth to Age 6 – Montessori *Philosophy*. Sótt af: <http://montessoritraining.blogspot.is/2007/07/montessori-philosophy-first-plane-of.html>

Wagner, K. (2009). The holistic development of babies and young children. Í Fabian, H. og Mould, C. (ritstjórar) *Development and Learning for Very Young Children*, (bls. 9 – 22) Los Angeles: Sage.

Sigríður Sigurðardóttir. (2016). *Leiðbeiningar um innra mat mat leikskóla*. Mennta – og menningarmálaráðuneytið.

Þingeyjarsveit. (2010). *Erindisbréf fræðslunefndar*. Sótt af: <https://www.thingeyjarsveit.is/static/files/samthykkt-.erindisbref/erindisbref/erindisbref-fraedslunefndar.pdf>

Þingeyjarsveit. (2013). Skólastefna Þingeyjarsveitar 2013 – 2017. Sótt af: <https://www.thingeyjarsveit.is/static/files/skolar/skolastefna-thingeyjarsveitar-2013-2017.pdf>

Þingeyjarsveit. (2019). Verklagsreglur fyrir leikskóladeildir Þingeyjarskóla. Sótt af: <https://www.thingeyjarsveit.is/static/files/gjaldskrar/2019/verklagsreglur-fyrir-leikskoladeildir-thingeyjarskola.pdf>